

Załącznik nr 3 do Uchwały nr Z/I/185/2021
Zarządu Krakowskiego Banku Spółdzielczego
z dnia 06.07.2021 r.

**Polityka Ładu Korporacyjnego
Krakowskiego Banku Spółdzielczego**

Kraków, lipiec 2021

Spis treści

Postanowienia ogólne	3
Rozdział 1 Ogólne zasady ładu wewnętrznego w Banku	3
Rozdział 2 Relacja Banku z udziałowcami	5
Rozdział 3 Zarząd.....	6
Rozdział 4 Rada Nadzorcza.....	9
Rozdział 4.1 Komitet Audytu	11
Rozdział 4.2. Komitet Odpowiedniości i Nominacji.....	12
Rozdział 5 Wzajemne relacje Rady Nadzorczej i Zarządu	12
Rozdział 6 Odpowiedniość Członków Zarządu, Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Banku.	12
Rozdział 7 Standardy postępowania Banku	13
Rozdział 8 System zarządzania ryzykiem w Banku	14
Rozdział 9 System kontroli wewnętrznej	16
Rozdział 10 Polityka wynagradzania.....	20
Rozdział 11 Polityka zlecenia przez Bank czynności na zewnątrz.....	21
Rozdział 12 Polityka informacyjna, ujawnienia	21
Rozdział 13 Działalność promocyjna i relacje z klientami	22
Postanowienie końcowe.....	24

Postanowienia ogólne

„Polityka Ładu Korporacyjnego Krakowskiego Banku Spółdzielczego” (dalej jako „**Polityka**”), stanowi zbiór zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne Krakowskiego Banku Spółdzielczego (dalej jako „**Bank**”), w tym relacje z udziałowcami i klientami, organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania.

W Polityce uwzględniono:

- 1) „*Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych*”, przyjęte Uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego nr 218/2014 z dnia 22 lipca 2014 r. oraz
- 2) „*Rekomendację Z dotyczącą zasad ładu wewnętrznego w Bankach*”, przyjętą Uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego nr 289/2020 z dnia 9 października 2020 r.

Rozdział 1 Ogólne zasady ładu wewnętrznego w Banku

§ 1

W Banku funkcjonuje zgodny z przepisami prawa, przejrzysty i skuteczny ład wewnętrzny, określony w Statucie Banku oraz przyjętym w Banku zhierarchizowanym systemie regulacji wewnętrznych (strategii, polityk, procedur, instrukcji i in.). Na ład wewnętrzny składają się w szczególności system zarządzania Bankiem, organizacja Banku, zasady działania, uprawnienia, obowiązki i odpowiedzialność oraz wzajemne relacje Rady Nadzorczej, Zarządu i osób pełniących kluczowe funkcje w Banku.

§ 2

1. Organizacja Banku przyczynia się do zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem, a także umożliwia osiągnięcie długoterminowych celów prowadzonej działalności, wyznaczonych w odpowiednich regulacjach Banku.
2. Organizacja Banku obejmuje zarządzanie i sprawowanie kontroli, systemy sprawozdawczości wewnętrznej, przepływu i ochrony informacji oraz obiegu dokumentów, co zostało należycie uregulowane w odpowiednich regulacjach wewnętrznych między innymi: sporządzania informacji zarządczej, zasad komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, systemu kontroli wewnętrznej, procedur kancelaryjnych, postępowania z informacjami stanowiącymi tajemnicę, zasad obiegu i kontroli dokumentów księgowych.
3. Organizacja Banku znajduje odzwierciedlenie w strukturze organizacyjnej sformalizowanej w Regulaminie organizacyjnym w postaci schematów struktury organizacyjnej Banku jako całości oraz jego jednostek / komórek organizacyjnych i opisu przypisanych im zadań i odpowiedzialności.
4. Zarząd zapewnia jawność struktury organizacyjnej, poprzez jej zamieszczenie na stronie internetowej Banku (www.kbsbank.com.pl).

§ 3

1. Bank posiada przejrzystą oraz adekwatną do skali i charakteru prowadzonej działalności oraz podejmowanego ryzyka strukturę organizacyjną, w której podległość służbowa, zadania oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności są wyraźnie przypisane i odpowiednio podzielone. Struktura organizacyjna obejmuje i odzwierciedla cały obszar działalności Banku, wyraźnie wyodrębniając każdą kluczową funkcję w obrębie wykonywanych zadań. Dotyczy to zarówno podziału zadań jak i odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu, zgodnie z wyodrębnionymi w organizacji Banku Pionami

zarządzania, przypisanymi poszczególnym członkom Zarządu nadzorującym realizację zadań, a także podziału zadań i odpowiedzialności pomiędzy komórki organizacyjne centrali, Oddziały oraz poszczególne stanowiska.

2. Zarząd określa strukturę organizacyjną Banku w taki sposób, aby nie zachodziły wątpliwości, co do zakresu zadań i odpowiedzialności odpowiednich komórek organizacyjnych Centrali, Oddziałów oraz poszczególnych stanowisk, a zwłaszcza aby nie dochodziło do nakładania się na siebie obowiązków i odpowiedzialności. Zmiany w strukturze organizacyjnej Banku podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.

§ 4

Bank przestrzega wymogów wynikających z przepisów prawa oraz uwzględnia rekomendacje nadzorcze wydane przez odpowiednie organy nadzoru, w szczególności przez Komisję Nadzoru Finansowego, a także zobowiązania lub deklaracje składane wobec organów nadzoru oraz uwzględnia indywidualne zalecenia wydane przez organy nadzoru.

§ 5

1. Bank określa w stosownej regulacji własne cele strategiczne, przy uwzględnieniu charakteru oraz skali prowadzonej działalności.
2. Organizacja Banku umożliwia osiąganie zakładanych strategicznych celów z uwzględnieniem konieczności efektywnego monitorowania ryzyka występującego w jego działalności.
3. Organizacja Banku umożliwia niezwłoczne podejmowanie odpowiednich działań w sytuacjach nagłych, gdy konieczne jest odstępianie lub nie jest możliwe realizowanie przyjętych celów strategicznych z powodu nieoczekiwanych zmian w otoczeniu gospodarczym lub prawnym Banku, albo gdy dalsza realizacja przyjętych celów może prowadzić do naruszenia norm określonych regulacjami dotyczącymi prowadzenia działalności przez Bank lub ustalonych zasad postępowania.
4. Organizacja Banku zapewnia, że:
 - 1) wykonywanie zadań z zakresu działalności Banku jest powierzane osobom posiadającym niezbędną wiedzę i umiejętności, nad którymi nadzór sprawują osoby posiadające także odpowiednie doświadczenie,
 - 2) przy określaniu zakresu powierzanych zadań brana jest pod uwagę możliwość właściwego i rzetelnego wykonania tych zadań na danym stanowisku,
 - 3) prawa pracowników są należycie chronione, a ich interesy należycie uwzględniane, w szczególności poprzez stosowanie przejrzystych i obiektywnych zasad zatrudniania i wynagradzania, oceny, a także nagradzania i awansu zawodowego.

§ 6

1. Tworząc lub dokonując zmiany struktury organizacyjnej Zarząd zapewnia spójność, w szczególności ze Statutem Banku, przepisami prawa oraz innymi przepisami wewnętrznymi.
2. Wymóg, o którym mowa w ust. 1, Zarząd stosuje również w odniesieniu do innych dokumentów wewnętrznych związanych z organizacją i funkcjonowaniem poszczególnych komórek organizacyjnych Centrali, Oddziałów oraz poszczególnych stanowisk lub grup stanowisk.
3. Pracownicy Banku mają zapewniony odpowiedni dostęp do informacji o zakresach uprawnień, obowiązkach i odpowiedzialności poszczególnych komórek

organizacyjnych poprzez utworzoną bazę regulacji wewnętrznych oraz funkcjonujący elektroniczny system powiadamiania pracowników o wejściu w życie i obowiązywaniu bądź anulowaniu już nieobowiązującej regulacji.

§ 7

Bank posiada i stosuje plany ciągłości działania mające na celu zapewnianie ciągłości działania i ograniczenia strat na wypadek poważnych zakłóceń w działalności Banku.

Rozdział 2 Relacja Banku z udziałowcami

§ 8

1. Bank działa w interesie wszystkich udziałowców z poszanowaniem interesu klientów Banku.
2. Bank przy prowadzeniu działalności bierze pod uwagę interesy wszystkich interesariuszy, o ile nie są one sprzeczne z interesami Banku.
3. Bank zapewnia udziałowcom właściwy dostęp do informacji, w szczególności w przypadku podejmowania Uchwał przez Zebranie Przedstawicieli. Udzielając informacji udziałowcom, Bank zapewnia ich rzetelność oraz kompletność, nie stosując przy tym preferencji w stosunku do żadnego z udziałowców w oparciu o regulaminy działania organów - Zebrania Przedstawicieli, pracy Rady Nadzorczej i Zebrania Grupy Członkowskiej.

§ 9

1. Udziałowcy Banku powinni współdziałać przy realizacji jego celów oraz zapewniają bezpieczeństwo działania tej instytucji.
2. Udziałowcy mogą wpływać na funkcjonowanie Banku wyłącznie poprzez Uchwały Zebrania Przedstawicieli, nie naruszając kompetencji pozostałych organów. Nieuprawnione wywieranie wpływu na Zarząd lub Radę Nadzorczą będzie zgłaszane Komisji Nadzoru Finansowego.
3. Udziałowcy w swych decyzjach powinni kierować się interesem Banku.
4. Zwołanie Zebrania Przedstawicieli w sytuacji, gdy wymaga tego dalsze prawidłowe funkcjonowanie Banku, następuje niezwłocznie.
5. Udziałowcy powinni efektywnie korzystać z narzędzi nadzoru właścicielskiego, aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku. Organy Banku funkcjonują w taki sposób, by zapewniać rozdzielenie funkcji właścicielskich i zarządczych. Łączenie roli udziałowca z funkcją zarządczą wymaga ograniczenia roli podmiotów z nim powiązanych w Radzie Nadzorczej (w szczególności powiązanych rodzinnie lub gospodarczo), w celu uniknięcia obniżenia efektywności nadzoru wewnętrznego.
6. Konflikty powstające pomiędzy udziałowcami rozwiązywane będą niezwłocznie, tak aby nie dochodziło do naruszania interesu Banku i jego klientów.

§ 10

1. Udziałowcy nie mogą ingerować w sposób sprawowania zarządu, w tym prowadzenie spraw przez Zarząd, kompetencje udziałowców i ich organów określone zostały w Statucie Banku i regulaminach działania tych organów, a przyjęcie Zasad Ładu Korporacyjnego przez Zebranie Przedstawicieli potwierdza tę zasadę.

2. Wprowadzanie uprawnień osobistych lub innych szczególnych uprawnień dla udziałowców powinno być uzasadnione i służyć realizacji istotnych celów działania Banku. Posiadanie takich uprawnień przez udziałowców zostaje odzwierciedlone w Statucie Banku.
3. Uprawnienia udziałowców nie powinny prowadzić do utrudnienia prawidłowego funkcjonowania organów Banku lub dyskryminacji pozostałych udziałowców.
4. Udziałowcy nie powinni wykorzystywać swojej pozycji do podejmowania decyzji prowadzących do przeniesienia aktywów z Banku do innych podmiotów, a także do nabycia lub zbycia albo zawierania innych transakcji powodujących rozporządzenie przez Bank jego majątkiem na warunkach innych niż rynkowe, czy też z narażeniem bezpieczeństwa lub interesu Banku.

§ 11

1. Zarząd Banku opracowuje, uchwała oraz wprowadza w życie regulacje, zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, dotyczące stosowanej w Banku polityki dywidendowej.
2. Decyzje w zakresie wypłaty dywidendy z wypracowanego przez Bank zysku w określonym czasie, uzależnione są od potrzeby utrzymania kapitału na poziomie adekwatnym do ponoszonego ryzyka oraz realizacji strategicznych celów Banku, a także uwzględniają rekomendacje i indywidualne zalecenia wydane przez organy nadzoru.

§ 12

Zarząd i Rada Nadzorczą podejmować będą takie działania, które zapewnią uchwalenie dywidendy.

Rozdział 3 Zarząd

§ 13

1. Zarząd ma charakter kolegialny i działa w oparciu o Statut Banku oraz regulamin pracy Zarządu, zatwierdzany przez Radę Nadzorczą.
2. Zarząd odpowiedzialny jest za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz funkcjonowanie w Banku systemu zarządzania, w szczególności za świadome podejmowanie i realizację decyzji mających za przedmiot rozstrzyganie spraw istotnych dla funkcjonowania Banku, dokonywanie wyboru celów, sposobów i środków działania, w tym za organizację Banku i jego działalności, kierowanie bieżącą działalnością, planowanie oraz kontrolę osiągniętych efektów.
3. Zarząd jest odpowiedzialny za wprowadzenie ładu wewnętrznego w Banku oraz zapewnienie jego przestrzegania, a także dokonuje okresowej oceny i weryfikacji mających na celu dostosowanie ładu wewnętrznego w Banku do zmieniającej się sytuacji wewnętrznej i otoczenia Banku. Zarząd informuje Radę Nadzorczą o wynikach przeprowadzonej oceny oraz o wszelkich istotnych zdarzeniach mogących mieć wpływ na funkcjonowanie ładu wewnętrznego w Banku.

§ 14

1. Zarząd działając w interesie Banku ma na względzie cele oraz zasady prowadzenia działalności przez Bank określone przez przepisy prawa, regulacje wewnętrzne oraz rekomendacje nadzorcze.
2. Zarząd realizując przyjętą strategię działalności kieruje się bezpieczeństwem Banku.

3. Zarząd jest jedynym uprawnionym i odpowiedzialnym organem za zarządzanie działalnością Banku.
4. Zarząd zatwierdza regulamin funkcjonowania Biura Zgodności i Biura Audytu Wewnętrznego.
5. Zarząd projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, w tym procedur anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz systemu kontroli wewnętrznej, opracowuje i wdraża politykę wynagrodzeń oraz dokonuje przeglądów obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych, w szczególności przez:
 - 1) zapewnienie struktury organizacyjnej dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającej skuteczne wykonywanie zadań,
 - 2) opracowanie, przyjęcie i powiązanie strategii zarządzania Bankiem z systemem zarządzania ryzykiem, systemem kontroli wewnętrznej oraz polityką wynagrodzeń,
 - 3) opracowanie, przyjęcie i wdrożenie strategii, polityk procedur i planów, zgodnie z przyjętymi zasadami legislacji wewnętrznej, w tym polityk i procedur, na podstawie których w Banku ma funkcjonować system zarządzania ryzykiem, oraz monitorowanie ich przestrzegania,
 - 4) ustanowienie odpowiednich zasad raportowania, w tym zasad raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej oraz przez jednostki organizacyjne Banku, komórki organizacyjne Banku oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku,
 - 5) zapewnienie przejrzystości działań Banku oraz przyjęcie i wprowadzenie zasad polityki informacyjnej,
 - 6) wprowadzanie niezbędnych korekt i udoskonaleń systemu zarządzania ryzykiem w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania.
6. Zarząd w ramach zarządzania systemem ryzyka w szczególności:
 - 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka,
 - 2) wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniając niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie,
 - 3) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie,
 - 4) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku.

§ 15

1. W składzie Zarządu jest wyodrębniona funkcja Prezesa Zarządu kierującego pracami tego organu.
2. Członkowie Zarządu ponoszą kolegialną odpowiedzialność za decyzje zastrzeżone do kompetencji Zarządu, niezależnie od wprowadzenia wewnętrznego podziału odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności Banku pomiędzy członków Zarządu lub delegowania określonych uprawnień na niższe szczeble kierownicze.
3. Wewnętrzny podział odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności Banku pomiędzy członków Zarządu dokonywany jest w sposób przejrzysty i jednoznaczny oraz został odzwierciedlony w regulacjach wewnętrznych. Podział ten nie

prowadzi do zbędnego nakładania się kompetencji członków Zarządu Banku lub wewnętrznych konfliktów interesów.

4. W Zarządzie wyodrębnia się stanowisko członka Zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym, który odpowiada w szczególności za:
 - 1) nadzór nad zarządzaniem ryzykiem na drugim poziomie,;
 - 2) dostarczanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej kompleksowych informacji na temat ryzyka.
5. W ramach wewnętrznego podziału kompetencji w Zarządzie:
 - 1) nie mogą być łączone funkcje Prezesa Zarządu i członka Zarządu, o którym mowa w ust. 4,
 - 2) Prezesowi Zarządu nie może być powierzony nadzór nad obszarem działalności Banku stwarzającym ryzyko istotne w działalności Banku,
 - 3) członkowi Zarządu, o którym mowa w ust. 4, nie może być powierzony nadzór nad obszarem działalności Banku stwarzającym ryzyko, którym zarządzanie nadzoruje.
6. W Banku nie dopuszcza do sytuacji, w której określony obszar działalności Banku nie jest przypisany do żadnego członka organu zarządzającego.

§ 16

1. Posiedzenia Zarządu odbywają się w języku polskim. W sytuacji, gdyby posiedzenia Zarządu nie odbywały się w języku polskim, zapewniona będzie niezbędna pomoc tłumacza.
2. Protokół oraz treść podejmowanych uchwał lub innych istotnych postanowień Zarządu sporządzane są w języku polskim, a w sytuacji, gdyby nie były one sporządzane w języku polskim, będą one tłumaczone na język polski.

§ 17

1. Pełnienie funkcji członka Zarządu powinno stanowić główny obszar aktywności zawodowej członka Zarządu. Dodatkowa aktywność zawodowa członka Zarządu, poza Bankiem nie powinna prowadzić do takiego zaangażowania czasu i nakładu pracy, aby negatywnie wpływała na wykonywanie funkcji członka Zarządu.
2. Członek Zarządu nie powinien być w szczególności członkiem organów innych podmiotów, jeżeli czas poświęcony na wykonywanie funkcji w innych podmiotach uniemożliwiłby mu rzetelne wykonywanie obowiązków w Banku.
3. Członek Zarządu powinien powstrzymać się od podejmowania aktywności zawodowej lub pozazawodowej, która mogłaby prowadzić do powstawania konfliktu interesów lub miałaby negatywny wpływ na jego reputację, jako członka Zarządu.
4. Zasady ograniczania konfliktu interesów określone zostały w odpowiedniej regulacji wewnętrznej określającej między innymi zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów, a także zasady wyłączenia członka Zarządu w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia.

§ 18

W przypadku niepełnego składu Zarządu, Rada Nadzorcza podejmuje odpowiednie działania określone w Statucie Banku oraz innych stosownych regulacjach wewnętrznych w celu jego niezwłocznego uzupełnienia.

Rozdział 4 Rada Nadzorcza

§ 19

1. Rada Nadzorcza działa w oparciu o Statut Banku oraz regulamin pracy Rady Nadzorczej, który jest zatwierdzany przez Zebranie Przedstawicieli.
2. Rada Nadzorcza ponosi odpowiedzialność za skuteczne sprawowanie stałego nadzoru nad wszystkimi obszarami działalności Banku, w tym nad wprowadzeniem w Banku systemu zarządzania oraz za ocenę adekwatności i skuteczności tego systemu.
3. Bank zapewnia Radzie Nadzorczej dostęp do informacji, zasoby oraz wsparcie niezbędne do realizacji przez Radę Nadzorczą jej zadań.
4. Przy wykonywaniu swoich zadań Rada Nadzorcza kieruje się dbałością o prawidłowe i bezpieczne działanie Banku w oparciu o regulamin pracy Rady Nadzorczej.
5. Rada Nadzorcza posiada możliwość podejmowania na bieżąco niezbędnych czynności nadzorczych w szczególności w zakresie realizacji przyjętych celów strategicznych lub istotnych zmian poziomu ryzyka lub materializacji istotnych ryzyk w działalności Banku, a także w zakresie sprawozdawczości finansowej, w tym wprowadzania istotnych zmian w polityce rachunkowości mających znaczący wpływ na treść informacji finansowej.
6. Rada Nadzorcza oraz poszczególni jej członkowie przy wykonywaniu nadzoru kierują się obiektywną oceną i osądem.
7. Rada Nadzorcza zatwierdza regulamin funkcjonowania Biura Zgodności i Biura Audytu Wewnętrznego.
8. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym procedur anonimowego zgłaszania naruszeń prawa, systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych, oraz oceniając ich adekwatność i skuteczność, w szczególności:
 - 1) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji, do wykonywania powierzonych im zadań z zakresu systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej,
 - 2) zatwierdza przyjętą przez Zarząd strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie,
 - 3) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania,
 - 4) nadzoruje przestrzeganie w Banku polityk, procedur i planów,
 - 5) powołuje wyspecjalizowane komitety.
9. Rada Nadzorcza występuje z wnioskiem do Komisji Nadzoru Finansowego o wyrażenie zgody na powołanie prezesa i wiceprezesa nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w Banku, z uwzględnieniem przepisów Prawa bankowego.
10. Rada Nadzorcza przekazuje Komisji Nadzoru Finansowego informacje o składzie Zarządu i zmianie jego składu, spełnieniu przez członków Zarządu wymogów wynikających z przepisów Prawa bankowego oraz zatwierdzeniu i zmianie wewnętrznego podziału kompetencji w Zarządzie.

§ 20

1. Skład liczebny Rady Nadzorczej jest adekwatny do charakteru i skali prowadzonej przez Bank działalności.
2. W składzie Rady Nadzorczej wyodrębniona jest funkcja przewodniczącego, który kieruje pracami Rady Nadzorczej. Wybór przewodniczącego Rady Nadzorczej dokonywany jest w oparciu o doświadczenie oraz umiejętności kierowania zespołem.

§ 21

1. Do składu Rady Nadzorczej wybierani są udziałowcy, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo spółdzielcze.
2. Jeśli członkowie Rady Nadzorczej zgłoszą zdanie odrębne, informację oraz powody zgłoszenia zamieszczane są w protokole.

§ 22

1. Każdy z członków Rady Nadzorczej powinien wykonywać swoją funkcję w sposób aktywny, wykazując się niezbędnym poziomem zaangażowania w pracę Rady Nadzorczej.
2. Niezbędny poziom zaangażowania przejawia się w poświęcaniu czasu w wymiarze umożliwiającym należyte wykonywanie zadań Rady Nadzorczej .
3. Pozostała aktywność zawodowa członka Rady Nadzorczej nie odbywa się z uszczerbkiem dla jakości i efektywności sprawowanego nadzoru.
4. Członek Rady Nadzorczej powstrzymuje się od podejmowania aktywności zawodowej lub pozazawodowej, która mogłaby prowadzić do powstania konfliktu interesów lub w inny sposób wpływać negatywnie na jego reputację, jako członka Rady Nadzorczej .
5. Zasady ograniczania konfliktu interesów określone zostały w odpowiedniej regulacji wewnętrznej określającej między innymi zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów, a także zasady wyłączenia członka Rady Nadzorczej w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia.

§ 23

1. Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w języku polskim. W przypadku gdyby posiedzenia Rady Nadzorczej nie odbywały się w języku polskim, zapewniona będzie niezbędna pomoc tłumacza.
2. Protokół oraz treść podejmowanych uchwał lub innych istotnych postanowień Rady Nadzorczej sporządzane są w języku polskim, a w przypadku gdyby nie były one sporządzane w języku polskim, będą one tłumaczone na język polski.

§ 24

3. Nadzór wykonywany przez Radę Nadzorczą ma charakter stały, a posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż, co dwa miesiące.
4. W przypadku stwierdzenia w toku wykonywania nadzoru nadużyć, poważnych błędów, w tym mających znaczący wpływ na treść informacji finansowej lub innych poważnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu Banku, Rada Nadzorcza podejmuje odpowiednie działania, w szczególności może żądać od Zarządu wyjaśnień i zalecić mu wprowadzenie skutecznych rozwiązań przeciwdziałających wystąpieniu podobnych nieprawidłowości w przyszłości.

5. Rada Nadzorcza, jeżeli jest to niezbędne dla sprawowania prawidłowego i efektywnego nadzoru, może wystąpić do Zarządu o powołanie wybranego podmiotu zewnętrznego w celu przeprowadzenia określonych analiz lub zasięgnięcia jego opinii w określonych sprawach.

§ 25

W przypadku niepełnego składu Rady Nadzorczej, mniejszego niż minimalna liczba członków wskazana w Prawie spółdzielczym i Statucie Banku, zwoływane jest Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli w celu niezwłocznego uzupełnienia składu Rady Nadzorczej.

§ 26

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem ładu wewnętrznego w Banku oraz ocenia jego skuteczność i adekwatność. Rada Nadzorcza będzie dokonywała regularnej oceny (nie rzadziej niż raz w roku) ładu wewnętrznego w Banku i jego wdrożenia, a także przestrzegania Zasad Ładu Korporacyjnego, wprowadzonych niniejszym dokumentem, a wyniki tej oceny będą udostępniane na stronie internetowej Banku oraz przekazywane pozostałym organom Banku.

Rozdział 4.1 Komitet Audytu

§ 27

1. Rada Nadzorcza, niezależnie od wymogów ustalonych w przepisach prawa, mając na uwadze zakres i stopień złożoności działalności Banku oraz potrzebę wsparcia Rady Nadzorczej w realizacji zadań w obszarze audytu powołuje Komitet Audytu.
2. Komitet Audytu wspiera działania Rady Nadzorczej w celu prawidłowego i skutecznego wykonywania nadzoru nad stosowaniem przez Bank zasad sprawozdawczości finansowej, kontroli wewnętrznej, systemów zarządzania ryzykiem i audytu wewnętrznego oraz współpracy z biegłym rewidentem Banku.
3. Zarząd:
 - 1) przedstawia Komitetowi Audytu informacje dotyczące istotnych zmian w rachunkowości Banku;
 - 2) analizuje wspólnie z Komitetem Audytu i audytorami zewnętrznymi roczne sprawozdania finansowe oraz wyniki badania tych sprawozdań;
 - 3) na żądanie Komitetu Audytu, udziela informacji, wyjaśnień i przekazuje dokumenty niezbędne do wykonywania zadań Komitetu Audytu.
4. Komitet Audytu w ramach monitorowania wykonywania czynności rewizji finansowej uzgadnia zasady przeprowadzania czynności przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, w tym w zakresie proponowanego planu czynności.
5. Komitet Audytu podczas przedstawiania wyników czynności rewizji finansowej przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych wyraża swoją opinię o sprawozdaniu finansowym, którego dotyczą czynności rewizji finansowej.
6. Współpraca Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych podlega udokumentowaniu. Rozwiązanie umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych poddane jest ocenie Rady Nadzorczej, która informację o przyczynach tego rozwiązania zamieszcza w corocznym raporcie zawierającym ocenę sprawozdań finansowych Banku.

7. Zasady powołania, kompetencje i tryb pracy Komitetu Audytu określa Regulamin działania Komitetu Audytu Krakowskiego Banku Spółdzielczego.

Rozdział 4.2. Komitet Odpowiedności i Nominacji

§ 28

1. Rada Nadzorcza, niezależnie od wymogów ustalonych w przepisach prawa, mając na uwadze zakres i stopień złożoności działalności Banku powołuje Komitetu Odpowiedności i Nominacji.
2. Komitet Odpowiedności i Nominacji przeprowadza czynności związane z oceną odpowiedzialności członków organów, zgodnie z odrębną regulacją.

Rozdział 5 Wzajemne relacje Rady Nadzorczej i Zarządu

§ 29

Zadania Rady Nadzorczej i Zarządu są skoordynowane ze sobą w sposób zapewniający skuteczne działanie tych organów na rzecz realizacji strategii zarządzania Bankiem oraz strategii zarządzania ryzykiem.

Rozdział 6 Odpowiedność Członków Zarządu, Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Banku.

§ 30

1. Bank zapewnia odpowiedni skład Rady Nadzorczej i Zarządu oraz posiada zatwierdzoną przez Zebranie Przedstawicieli lub odpowiednio przez Radę Nadzorczą – regulację wewnętrzną odnoszącą się do powoływania i odwoływania członków tych organów.
2. Zarząd opracowuje oraz wprowadza w życie, sporządzoną w formie pisemnej i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą politykę w zakresie identyfikowania kluczowych funkcji w Banku oraz powoływania i odwoływania osób pełniących te funkcje.
3. Członkowie Zarządu, Rady Nadzorczej oraz osoby pełniące kluczowe funkcje w Banku rozumieją obowiązujące w Banku zasady zarządzania oraz swoją rolę.
4. Członkowie Zarządu, Rady Nadzorczej oraz osoby pełniące kluczowe funkcje w Banku, zawsze spełniają warunek odpowiedzialności tj. posiadają:
 - 1) wiedzę (z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),
 - 2) doświadczenie (nabyte w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
 - 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonej funkcji,a na potwierdzenie tego faktu dokonywana jest okresowo ocena indywidualna członka Zarządu lub Rady Nadzorczej oraz kolektywna w odniesieniu do całego składu Zarządu lub Rady Nadzorczej, a także ocena osób pełniących kluczowe funkcje w Banku, w oparciu o przyjęte zasady oceny odpowiedzialności.
5. Każdy z członków Zarządu, Rady Nadzorczej oraz osoby pełniące kluczowe funkcje w Banku dają rękojmiej należytego wykonywania powierzonych im obowiązków.

6. Każdy członek Zarządu oraz Rady Nadzorczej jest zobowiązany wykonywać swoje obowiązki aktywnie, z należytą starannością i zaangażowaniem, w sposób uczciwy i rzetelny.
7. Każdy członek Zarządu oraz Rady Nadzorczej dokonuje oceny na podstawie własnego, niezależnego osądu oraz obiektywnych i merytorycznych argumentów oraz podejmuje decyzje zgodnie z tymi ocenami, aby zapewnić skuteczną ocenę i weryfikację podejmowania i wykonania decyzji związanych z bieżącym zarządzaniem Banku.
8. Indywidualne kompetencje poszczególnych członków kolegiального Zarządu oraz Rady Nadzorczej dopełniają się w taki sposób, aby możliwe było zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegiального zarządzania Bankiem lub sprawowania nadzoru nad wszystkimi obszarami Banku.
9. W składzie Zarządu oraz Rady Nadzorczej zasiadają osoby, które władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego, niezbędnymi odpowiednio w zarządzaniu Bankiem lub nadzorowaniu Banku na polskim rynku finansowym.

Rozdział 7 Standardy postępowania Banku

§ 31

1. Zarząd przyjmuje, a Rada Nadzorcza zatwierdza, zasady etyki określające normy i standardy etyczne postępowania członków organów i pracowników Banku, jak również innych osób, za pośrednictwem których Bank prowadzi swoją działalność.
2. Zarząd swoimi działaniami i postępowaniem promuje przyjęte wysokie standardy etyczne i zawodowe, w tym w szczególności świadomość znaczenia ryzyka w działalności prowadzonej przez Bank oraz kultury ryzyka.
3. Zarząd dokonuje okresowej weryfikacji i oceny przestrzegania zasad etyki, w celu dostosowania ich do zmieniającej się sytuacji wewnętrznej w Banku i otoczenia Banku.
4. Zarząd nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o wynikach przeprowadzonej oceny.

§ 32

1. Bank opracowuje i wdraża procedury anonimowego zgłaszania Zarządowi przez pracowników naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych. Procedury te zapewniają możliwość korzystania z nich przez pracowników bez obawy negatywnych konsekwencji ze strony kierownictwa i innych pracowników Banku.
2. Zarząd Banku ustala wewnętrzny podział kompetencji wskazujący członka Zarządu, do którego są zgłaszane naruszenia i który jest odpowiedzialny za bieżące funkcjonowanie procedury anonimowego zgłaszania naruszeń. Wewnętrzny podział kompetencji podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.
3. Zarząd przedstawia Radzie Nadzorczej raz w roku raporty dotyczące powiadomień o poważnych nadużyciach.

§ 33

Zarząd opracowuje, zatwierdza oraz wprowadza w życie, sporządzoną w formie pisemnej i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą politykę zarządzania konfliktami interesów.

Rozdział 8 System zarządzania ryzykiem w Banku**§ 34**

1. Bank skutecznie zarządza ryzykiem występującym w jego działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem oraz określony przez Bank akceptowalny poziom ryzyka. Obowiązujący w Banku system zarządzania ryzykiem regulują Strategia zarządzania ryzykami oraz polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami, rozpoznany w Banku jako istotne.
2. Bank w ramach systemu zarządzania ryzykiem dokonuje jego identyfikacji, pomiaru lub oceny, monitorowania, kontroli, w tym ograniczania ryzyka oraz raportowania o ryzyku wraz z oceną skuteczności podjętych działań ograniczających ryzyko.
3. System zarządzania ryzykiem zorganizowany jest adekwatnie do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności przy uwzględnieniu strategicznych celów Banku, w tym strategii zarządzania ryzykiem oraz akceptowalnego poziomu ryzyka przyjętego przez Bank.
4. Ryzykiem w działalności operacyjnej Banku zarządzają jednostki biznesowe zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem strategii zarządzania ryzykiem i apetytu na ryzyko.

§ 35

1. Niezależnie od zadań przypisanych komórkom organizacyjnym Banku i innym jego organom, odpowiedzialność za skuteczne zarządzanie ryzykiem ponosi Zarząd .
2. Członkowie Zarządu , uwzględniając charakter, skalę i złożoność prowadzonej działalności nie powinni łączyć odpowiedzialności za zarządzanie danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący to ryzyko.
3. Zarząd projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, nadzorowanego przez Radę Nadzorczą, systemu zarządzania ryzykiem, obejmującego jednostki i komórki organizacyjne Banku, w pełni uwzględniającego istotę ekspozycji Banku na ryzyko oraz obejmującego wszystkie istotne rodzaje ryzyka, w tym jego adekwatność i skuteczność, w szczególności przez:
 - 1) określanie bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka,
 - 2) opracowywanie i przyjmowanie strategii zarządzania ryzykiem,
 - 3) wprowadzanie podziału realizowanych w Banku zadań, zapewniając niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie,
 - 4) nadzorowanie zarządzania ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie,
 - 5) opracowywanie i akceptowanie polityk oraz zapewnianie wdrożenia procedur, dotyczących m.in. identyfikacji, oceny (pomiaru lub szacowania), kontroli i monitorowania ryzyka oraz raportowania o ryzyku, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem, zgodnie z przyjętymi zasadami legislacji wewnętrznej, oraz monitorowanie ich przestrzegania,
 - 6) nadzorowanie wielkości i profilu ryzyka w Banku,
 - 7) ustanawianie zasad raportowania przez komórki organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku.

§ 36

1. Zarząd ustanawia komórkę odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem, w tym niezależną identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie), obejmujące propozycje koniecznych działań.
2. Bank w ramach podziału kompetencji wyznacza stanowisko kierownicze, którego wyłączną kompetencją jest kierowanie komórką organizacyjną odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem.
3. Komórka odpowiedzialna za zarządzanie ryzykiem w Banku:
 - 1) aktywnie uczestniczy w opracowywaniu strategii zarządzania Bankiem, strategii zarządzania ryzykiem oraz określaniu apetytu na ryzyko;
 - 2) dokonuje oceny i analizy ekspozycji Banku na ryzyko;
 - 3) uczestniczy w weryfikacji efektywności obowiązujących procesów zarządzania ryzykiem;
 - 4) dąży do zidentyfikowania istotnych zagrożeń wynikających ze złożoności struktury Banku;
 - 5) aktywnie uczestniczy w zarządzaniu ryzykiem związanym z planowanymi istotnymi zmianami lub wyjątkowymi transakcjami (w tym transakcjami łączeń i podziałów oraz nabycia w podmiocie udziału uznanego przez Bank za znaczny);
 - 6) umożliwia Bankowi ocenę ryzyka z uwzględnieniem odpowiedniego zakresu scenariuszy oraz opierającą się na dostatecznie ostrożnych założeniach dotyczących powiązań i zależności;
 - 7) regularnie monitoruje rzeczywisty profil ryzyka Banku i poddaje go rzetelnej ocenie w kontekście celów strategicznych Banku oraz apetytu na ryzyko, w celu umożliwienia podejmowania decyzji przez Zarząd, jak również poddawania go rzetelnej ocenie przez Radę Nadzorczą Banku;
 - 8) aktywnie uczestniczy we wprowadzaniu zmian w zakresie przyjętej strategii zarządzania ryzykiem oraz apetytu na ryzyko i limitów ograniczających ryzyko.

§ 37

1. Rada Nadzorcza zatwierdza i nadzoruje realizację strategii zarządzania ryzykiem, sprawując nadzór nad skutecznością zarządzania ryzykiem.
2. Zarząd zapewnia otrzymywanie przez Radę Nadzorczą regularnej i aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem, w tym także informacji bezpośrednio od Biura Audytu Wewnętrznego lub Biura Zgodności Banku lub innej komórki lub osoby odpowiedzialnej w Banku za ten obszar. Powyższe informacje przekazywane są w ramach funkcjonującego w Banku systemu informacji zarządczej.
3. Rada Nadzorcza w ramach nadzoru sprawowanego nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz oceny adekwatności i skuteczności tego systemu, w szczególności:
 - 1) zatwierdza określony przez Zarząd akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;

- 2) zatwierdza przyjętą przez Zarząd strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie;
- 3) nadzoruje opracowanie, przyjęcie i wdrożenie polityk i procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem;
- 4) nadzoruje wykonywanie obowiązków, o których mowa w § 14 ust. 6 oraz § 15 ust.4;
- 5) zatwierdza zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- 6) dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

§ 38

1. Zarząd opracowuje, uchwała oraz wprowadza w życie, sporządzone w formie pisemnej i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, zasady kultury ryzyka, obejmujące cały Bank, oparte na pełnym zrozumieniu ryzyka, na jakie Bank jest narażony i sposobu zarządzania tym ryzykiem, uwzględniające przyjęty apetyt na ryzyko.
2. Zarząd podejmuje działania mające na celu rozwijanie kultury ryzyka wśród pracowników.

§ 39

Zarząd opracowuje, uchwała oraz wprowadza w życie, sporządzoną w formie pisemnej i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą, politykę zatwierdzania nowych produktów, która obejmuje rozwój nowych produktów, usług i rynków oraz istotne zmiany dotychczasowych produktów, usług i rynków.

Rozdział 9 System kontroli wewnętrznej

§ 40

1. Bank posiada adekwatny i skuteczny system kontroli wewnętrznej.
2. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
 - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
3. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia:
 - 1) funkcję kontroli mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje komórki i jednostki organizacyjne Banku odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji,
 - 2) komórkę do spraw zgodności mającą za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie,

- 3) komórkę audytu wewnętrznego mającą za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem tej komórki.
4. Bank dokumentuje proces zapewnienia realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej.

§ 41

1. System kontroli wewnętrznej Banku obejmuje wszystkie poziomy w strukturze organizacyjnej Banku. Obowiązujący w Banku system kontroli wewnętrznej został sformalizowany w regulaminie systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiednich instrukcjach sprawowania kontroli wewnętrznej.
2. Zarząd w szczególności:
 - 1) projektuje, wprowadza oraz zapewnia we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku, adekwatny i skuteczny system kontroli wewnętrznej oraz zapewnia niezależność komórce audytu wewnętrznego oraz komórce do spraw zgodności, a także środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań przez te komórki,
 - 2) nie rzadziej niż raz do roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w pkt 1 powyżej,
 - 3) podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności i komórką audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych,
 - 4) w przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
3. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych:
 - 1) Zarząd odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych,
 - 2) Zarząd odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności,
 - 3) polityka zgodności zawiera podstawowe zasady zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi przez wszystkich pracowników Banku, w tym podstawowe zasady zapewniania zgodności na pierwszym poziomie (zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku) i na drugim poziomie (zarządzanie ryzykiem przez pracowników, w ramach specjalnie powoływanych do tego komórek organizacyjnych oraz w ramach komórki do spraw zgodności) oraz wyjaśnia główne elementy procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - 4) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.

4. Rada Nadzorcza w szczególności:
 - 1) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem systemu kontroli wewnętrznej,
 - 2) monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki do spraw zgodności, komórki audytu wewnętrznego, Zarządu oraz Komitetu Audytu,
 - 3) dokonuje okresowej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego,
 - 4) powołuje Komitet Audytu, któremu zleca bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej, w tym monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego.
5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza :
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - 2) zatwierdza politykę zgodności Banku,
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.
6. Pracownikom Banku w ramach obowiązków służbowych przypisane są odpowiednie zadania związane z zapewnianiem realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej.

§ 42

1. Bank wyodrębnia komórkę do spraw zgodności, zapewnia jej odpowiednie usytuowanie w strukturze organizacyjnej Banku, określa w sposób formalny jej uprawnienia i obowiązki, jak również zapewnia niezależność oraz odpowiedni status kierującemu komórką do spraw zgodności i jej pracownikom.
2. Komórka do spraw zgodności zarządza ryzykiem braku zgodności, przy wsparciu innych komórek pierwszej lub drugiej linii obrony. Proces ten obejmuje identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.
3. Sposób organizacji komórki do spraw zgodności gwarantuje niezależność wykonywania zadań w tym zakresie, uregulowany w polityce zarządzania zgodnością i ryzykiem braku zgodności oraz odpowiedniej instrukcji.

§ 43

1. Bank wyodrębnia niezależną komórkę audytu wewnętrznego i przypisuje jej zadania wykonywane w ramach działalności zapewniającej oraz działalności doradczej.
2. Bank zapewnia odpowiednie usytuowanie komórki audytu wewnętrznego w strukturze organizacyjnej Banku, określa w sposób formalny jej uprawnienia i obowiązki, jak również zapewnia niezależność, obiektywizm oraz odpowiedni status kierującemu komórką audytu wewnętrznego i audytorom wewnętrznym.

3. Do obowiązków komórki audytu wewnętrznego należy w szczególności regularne badanie adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.
4. Sposób organizacji komórki audytu wewnętrznego gwarantuje niezależność wykonywania zadań w tym zakresie.

§ 44

1. W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki audytu wewnętrznego oraz komórki do spraw zgodności.
2. Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego.
3. Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego oraz osoba kierująca komórką do spraw zgodności, lub osoby je zastępujące:
 - 1) mają zapewnioną możliwość bezpośredniego komunikowania się z Zarządem oraz Radą Nadzorczą, a ponadto komórki te mają możliwość bezpośredniego i jednoczesnego raportowania do tych organów;
 - 2) uczestniczą w posiedzeniach Zarządu;
 - 3) uczestniczą w posiedzeniach Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu, w przypadku gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.
4. Powoływanie osoby kierującej komórką audytu wewnętrznego oraz osoby kierującej komórką do spraw zgodności, odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.
5. Odwołanie osoby kierującej komórką audytu wewnętrznego oraz osoby kierującej komórką do spraw zgodności, odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej, po uprzednim wysłuchaniu tych osób przez Radę Nadzorczą.
6. W Banku funkcjonuje szczegółowy tryb kontroli wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w komórce audytu wewnętrznego oraz komórce do spraw zgodności, zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach, określonych w stosownych przepisach.
7. Wysokość wynagrodzenia (w tym premii) osoby kierującej komórką audytu wewnętrznego oraz osoby kierującej komórką do spraw zgodności, spełniającej wymogi przewidziane w przepisach prawa dotyczących polityki wynagrodzeń, powinna być zatwierdzana przez Radę Nadzorczą lub Komitet Audytu i nie powinna odbiegać od wynagrodzenia innych osób pełniących kluczowe funkcje w Banku. Wysokość wynagrodzenia (w tym premii) pracowników komórki audytu wewnętrznego oraz komórki do spraw zgodności, nie powinna być uzależniona od wyników finansowych Banku.
8. W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników komórki audytu wewnętrznego i komórki do spraw zgodności przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.
9. W przypadku zmiany na stanowisku kierującego komórką audytu wewnętrznego lub kierującego komórką do spraw zgodności, Bank niezwłocznie informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego, wraz ze wskazaniem przyczyny.

10. Komórka do spraw zgodności nie może być łączona z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w Banku. Pracownicy tej komórki nie mogą wykonywać innych obowiązków niż wynikające z zadań tej komórki.
11. Komórka audytu wewnętrznego nie może być łączona z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w Banku. Pracownicy tej komórki nie mogą wykonywać innych obowiązków, niż obowiązki wynikające z jej zadań.

Rozdział 10 Polityka wynagradzania

§ 45

1. Zarząd opracowuje oraz wprowadza w życie, sporządzone w formie pisemnej i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą zasady wynagradzania w Banku. Zasady wynagradzania w Banku uwzględniają w szczególności politykę wynagrodzeń dla poszczególnych kategorii osób, których działalność zawodowa ma szczególny wpływ na profil ryzyka Banku, a także zasady wynagradzania pozostałych pracowników Banku.
2. Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagradzania, w tym członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, osób pełniących kluczowe funkcje, a także pozostałych pracowników.
3. Przy ustalaniu polityki wynagradzania uwzględniana jest sytuacja finansowa Banku.
4. Rada Nadzorcza przygotowuje i przedstawia Zebraniu Przedstawicieli, raz w roku, raport z oceny funkcjonowania polityki wynagradzania w Banku.
5. Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny, czy ustalona polityka wynagradzania sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku.

§ 46

1. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ustalone jest adekwatnie do pełnionej funkcji, a także adekwatnie do skali działalności Banku. Członkowie Rady Nadzorczej powołani do pracy w komisjach, są wynagradzani adekwatnie do wykonywanych zadań.
2. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ustalone jest przez Zebranie Przedstawicieli.
3. Zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej są transparentne i zawarte w stosownej uchwale Zebrania Przedstawicieli.

§ 47

1. Rada Nadzorcza, uwzględniając Uchwałę Zebrania Przedstawicieli, odpowiada za wprowadzenie regulacji wewnętrznej określającej zasady wynagradzania członków Zarządu, w tym szczegółowe kryteria i warunki uzasadniające uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia, zgodnie zobowiązującymi regulacjami prawnymi.
2. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzoną polityką wynagradzania w Banku, w tym dokonuje weryfikacji spełnienia kryteriów i warunków uzasadniających uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia przed wypłatą całości lub części tego wynagrodzenia.
3. W odniesieniu do osób pełniących kluczowe funkcje, odpowiedzialność za wprowadzenie odpowiednich uregulowań i nadzór w tym obszarze ciąży na Zarządzie.
4. Zmienne składniki wynagrodzenia członków Zarządu są uzależnione w szczególności od obiektywnych kryteriów, jakości zarządzania Bankiem oraz uwzględniają długoterminowe aspekty działania i sposób realizacji celów strategicznych. Ustalając zmienne składniki

wynagrodzenia uwzględnia się także nagrody lub korzyści, w tym wynikające z programów motywacyjnych oraz innych programów premiovych wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych.

5. Osoby kierujące Biurem Audytu Wewnętrznego, Biurem Zgodności, Biurem Prawnym i komórkami organizacyjnymi odpowiedzialnymi za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie oraz za sprawy kadrowe, są wynagradzani w zakresie wynagrodzenia zmiennego za osiągnięcie celów wynikających z pełnionych przez nich funkcji, a ich wynagrodzenie nie może być uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.
6. Wynagrodzenie członka Zarządu lub osób pełniących kluczowe funkcje jest finansowane i wypłacane ze środków Banku.

Rozdział 11 Polityka zlecenia przez Bank czynności na zewnątrz

§ 48

1. Zarząd ponosi odpowiedzialność za właściwe zarządzanie ryzykami związanymi z czynnościami zleconymi na zewnątrz, w tym nad czynnościami, o których mowa w art. 5 i 6 ustawy – Prawo bankowe, których wykonywanie zostało powierzone podmiotom zewnętrznym na podstawie art. 6a-6d ustawy – Prawo bankowe.
2. Powierzenie czynności podmiotom zewnętrznym oraz ocena ryzyka w zakresie zleczanych usług, następuje na zasadach określonych w wewnętrznych aktach normatywnych.

Rozdział 12 Polityka informacyjna, ujawnienia

§ 49

3. Zarząd opracowuje, uchwała oraz wprowadza w życie, sporządzoną w formie pisemnej i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą, politykę informacyjną obejmującą ujawnienia. Zarząd ponosi odpowiedzialność za realizację tej polityki.
4. Bank prowadzi przejrzystą politykę informacyjną, uwzględniającą potrzeby jego udziałowców oraz klientów, udostępnioną na stronie internetowej Banku
5. Polityka informacyjna Banku oparta jest na ułatwianiu dostępu do informacji.
6. Informacje podlegające ujawnieniu na podstawie wprowadzonej polityki, tj. *„Informacje o charakterze ilościowym i jakościowym dotyczące adekwatności kapitałowej Krakowskiego Banku Spółdzielczego”*, a także publikowane przez Bank raporty zawierające informacje finansowe umieszczane są na stronie internetowej Banku pod adresem (www.kbsbank.com.pl).
7. Bank zapewnia udziałowcom równy dostęp do informacji.
8. Polityka informacyjna określa w szczególności zasady i terminy udzielania odpowiedzi udziałowcom oraz klientom.
9. Polityka informacyjna zapewnia ochronę informacji oraz uwzględnia odrębne regulacje wynikające z przepisów szczególnych regulujących funkcjonowanie Banku.

Rozdział 13 Działalność promocyjna i relacje z klientami**§ 50**

1. Przekaz reklamowy dotyczący usługi lub produktu oferowanego przez Bank albo jego działalności, dalej jako „przedmiot reklamowany”, jest rzetelny i nie wprowadza w błąd oraz cechuje się poszanowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu jak również dobrych obyczajów.
2. Przekaz reklamowy w sposób jasny wskazuje, jakiego produktu lub usługi dotyczy.
3. Przekaz reklamowy nie może eksponować korzyści w taki sposób, który powodowałby umniejszenie znaczenia kosztów i ryzyk związanych z nabyciem produktu lub usługi.

§ 51

Przekaz reklamowy nie powinien wprowadzać w błąd, ani stwarzać możliwości wprowadzenia w błąd w szczególności, co do:

- 1) charakteru prawnego przedmiotu reklamowanego, w tym praw i obowiązków klienta,
- 2) tożsamości podmiotu reklamującego,
- 3) istotnych cech przedmiotu reklamowanego,
- 4) korzyści, które można osiągnąć nabywając lub korzystając z przedmiotu reklamowanego oraz okresu, w którym powstają,
- 5) ponoszonych przez klienta całkowitych kosztów związanych z nabyciem lub korzystaniem z przedmiotu reklamowanego oraz okresu, którego te koszty dotyczą,
- 6) czasu, wartości i terytorialnej dostępności przedmiotu reklamowanego,
- 7) ryzyka związanego z nabyciem lub korzystaniem z przedmiotu reklamowanego.

§ 52

Przy tworzeniu oraz publikacji przekazu reklamowego Bank w oparciu o regulacje wewnętrzne wprowadzone w tym zakresie, w szczególności:

- 1) czuwa nad charakterem i konstrukcją przekazów reklamowych przygotowywanych i publikowanych w imieniu Banku lub na jego rzecz,
- 2) zapewnia odbiorcy możliwość swobodnego zapoznania się ze wszystkimi treściami składającymi się na przekaz, w szczególności ze wszelkimi rodzajami wskazaniemi i zastrzeżeniami stanowiącymi integralną część przekazu reklamowego,
- 3) zapewnia, aby rozwiązania graficzne zastosowane w przekazie reklamowym nie utrudniały odbiorcy zapoznania się z istotnymi informacjami przedmiotu reklamowanego w tym przekazie, w szczególności z informacjami wymaganymi przepisami prawa oraz rekomendacjami nadzorczymi,
- 4) podaje źródło prezentowanych informacji, jeżeli przekaz reklamowy odwołuje się do wyników sondaży, badań statystycznych, rankingów, ratingów lub innych danych.

§ 53

Proces oferowania produktów lub usług finansowych prowadzony jest przez odpowiednio przygotowane osoby w celu zapewnienia rzetelności przekazywanych klientom informacji oraz udzielania im zrozumiałych wyjaśnień.

§ 54

1. Bank dokłada starań, aby oferowane produkty lub usługi finansowe były adekwatne do potrzeb klientów, do których są kierowane.
2. Na etapie przedstawiania charakteru i konstrukcji rekomendowanego produktu lub usługi finansowej Bank oraz podmioty z nimi współpracujące uwzględniają potrzeby, o których mowa w ust. 1, w szczególności, co do indywidualnej sytuacji klienta, w tym wiedzy i doświadczenia na rynku finansowym, a tam gdzie to uzasadnione, pożądanego czasu trwania inwestycji oraz poziomu akceptacji ryzyka.

§ 55

Bank oraz współpracujące z nim podmioty powinny rzetelnie i w sposób przystępny dla przeciętnego odbiorcy informują o oferowanym produkcie lub usłudze, w tym w szczególności o charakterze i konstrukcji tego produktu lub usługi, korzyściach oraz czynnikach warunkujących osiągnięcie ewentualnego zysku, a także o wszelkich ryzykach z nimi związanych, w tym o opłatach i kosztach (również związanych z wcześniejszą rezygnacją z produktu lub usługi).

§ 56

1. Wszelkie niezbędne informacje dotyczące charakteru i konstrukcji produktu lub usługi finansowej, mające znaczenie dla podjęcia przez klienta decyzji, są udostępniane klientom w taki sposób, aby w odpowiednim czasie przed zawarciem umowy mieli oni możliwość swobodnego zapoznania się z ich treścią.
2. Postanowienia umowy, w tym wzorce umowy oraz istotne informacje na temat umowy zamieszczone w innych dokumentach, są przedstawione klientowi przez Bank oraz podmioty z nim współpracujące przed podjęciem przez niego decyzji co do zawarcia umowy.
3. Jeśli w ocenie klienta nie jest możliwe zapoznanie się z przedstawionymi dokumentami na miejscu Bank przekazuje klientowi na koszt własny kopie odpowiednich dokumentów.
4. Bank podejmuje odpowiednie działania i dokłada należytej staranności, aby wzorce umów nie zawierały postanowień niejednoznacznych.

§ 57

Bank opracowuje i udostępnia klientom jasne i przejrzyste zasady rozpatrywania reklamacji.

§ 58

Bank prowadzi zorganizowaną formę rozpatrywania reklamacji oraz podejmuje działania zaradcze zmierzające do ograniczenia sytuacji, powodujących ich występowanie w przyszłości. Proces rozpatrywania reklamacji przez Bank cechuje się rzetelnością, wnikliwością, obiektywizmem oraz poszanowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu i dobrych obyczajów.

§ 59

Bank dąży do polubownego rozwiązywania sporów ze swoimi klientami.

§ 60

Bank dochodząc swoich roszczeń, w szczególności prowadząc działania windykacyjne wobec klientów, działa profesjonalnie i dba o reputację Banku.

Postanowienie końcowe**§ 61**

Jeżeli nic innego nie będzie wynikało z zaleceń lub nakazów organu nadzoru, dostosowanie wewnętrznego ładu korporacyjnego Banku do Polityki nastąpi w terminie do dnia 31 grudnia 2021 roku.